МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

В. В. Федина, М. А. Кобзенко
Проблема академічної доброчесності та управління етикою в освітньому середовищі *405*

Є. Я. Черняк
Тарифи як важіль сили: зовнішньополітична гра США на економічному полі *407*

Н. Д. Пальм
Інтеграція культури у процес викладання іноземної мови *410*

А. П. Сапсай
Вплив збройних конфліктів на гендерну рівність: міжнародні механізми захисту прав жінок у рамках SDG 5 ..... *412*

М. Капируля
Європейська інтеграція як фактор стабільності та ризику для фінансових ринків України: емпіричні результати та політичні висновки *414*

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Є. А. Богданов
Судова практика ЄСПЛ у правовому полі України: від декларативності до обов'язковості *417*

Р. О. Максимович
Роль міжнародних організацій у підтримці соціальних стандартів *420*

О. С. Казачук
Психологічні основи формування суддівської компетентності в умовах розвитку правової держави *423*

С. В. Федоров
Профілактика правопорушень серед молоді через правову освіту *425*

Н. В. Герасимчук, В. І. Чуєнко
Міжнародно-правове регулювання статусу осіб без громадянства: виклики імплементації в національні правові системи *427*

В. А. Дворник
Міжнародно-правовий режим міжнародних вод *429*

С. Я. Лазоренко
Міжнародно-правові питання громадянства *431*

А. А. Ковтун, В. І. Чуєнко
Міжнародне морське право: розмежування морських просторів і конфлікти . *434*

А. С. Слубська
Санкції в міжнародному праві *436*

Д. Керімова
Міжнародне право в умовах гібридних конфліктів: виклики для принципу суверенітету та заборони застосування сили *438*

Джерела

1. *Трошкіна К. Є.* Поняття громадянства як правового інституту. *Право і суспільство*. 2017. № 3. С. 47–52.
2. *Журавка О. В.* Міжнародно-правова характеристика інституту громадянства : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 "Конституційне право". Харків, 1999. 20 с.
3. *Суржинський М. І.* Громадянство як конституційно-правовий інститут: автореф. дис. ... канд. юр. наук: 12.00.02. Київ, 2009. 23 с.
4. *Серьогін В. О.* Конституційне право України: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2010. 368 с.
5. *Майданик О. О.* Про інститут громадянства України. *Право України*. 1999. № 2. С. 70–75.
6. *Лотюк О. С.* Теоретичні основи інституту громадянства України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 "Конституційне право". Київ, 1998. 18 с.
7. Питання організації виконання Закону України "Про громадянство України": Указ Президента України; Положення, Порядок від 27.03.2001 № 215/2001. *Офіційний вісник України* від 13.04.2001. № 13. Ст. 533.

А. А. КОВТУН

студентка 2 курсу Навчально-наукового інституту права імені князя В. Великого-Міжрегіональної Академії управління персоналом

В. І. ЧУЄНКО

канд. юрид. наук, доц., кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права ПрАТ "ВНЗ "МАУП"

МІЖНАРОДНЕ МОРСЬКЕ ПРАВО: РОЗМЕЖУВАННЯ МОРСЬКИХ ПРОСТОРІВ І КОНФЛІКТИ

Вступ:

Міжнародне морське право є фундаментальною галуззю міжнародного права, що регламентує правовий режим морських просторів. Одним із найбільш актуальних аспектів цієї сфери є розмежування морських просторів між державами, що нерідко стає джерелом конфліктів. Такі конфлікти мають не лише юридичний, а й геополітичний характер, адже мова йде про доступ до природних ресурсів, контроль над морськими шляхами та забезпечення національної безпеки.

Правові основи розмежування морських просторів:

Основним міжнародно-правовим документом у цій сфері є Конвенція ООН з морського права 1982 року. Вона закріплює поняття територіального моря, виключної економічної зони (ВЕЗ), континентального шельфу та відкритого моря. Статті 74 та 83 передбачають, що делімітація ВЕЗ та континентального шельфу здійснюється на основі домовленості між державами з урахуванням принципів справедливості, рівності та географічних обставин. Попри це, відсутність універсальних методів делімітації призводить до численних спорів.

Причини міжнародних морських конфліктів:

Конфлікти щодо морських просторів можуть виникати з таких причин:

- суперечливі географічні умови;
- історичні претензії;

• наявність природних ресурсів (нафта, газ, рибні запаси);
• стратегічне розташування акваторій;
• відсутність політичної волі до компромісу.

Приклади міжнародних морських конфліктів:

1. Справа "Україна проти Румунії" (2009 р.) — спір щодо шельфу біля острова Зміїний. Міжнародний Суд ООН застосував метод серединної лінії з поправками.

2. Бангладеш проти М'янми (2012 р.) — спір щодо ВЕЗ у Бенгальській затоці. Вирішено Трибуналом з морського права із врахуванням пропорцій берегових ліній.

3. Нікарагуа проти Колумбії (2012 р.) — Суд визнав суверенітет Колумбії над островами, проте надав Нікарагуа морські простори навколо.

4. Гвінея-Бісау проти Сенегалу (1989 р.) — справа вирішувалася через арбітраж із врахуванням принципу справедливості.

Висновки:

Проблеми розмежування морських просторів залишаються викликом для міжнародної спільноти. Мирне врегулювання можливе лише за умов дотримання міжнародного права, принципів справедливості та готовності до компромісу. У сучасних умовах, коли зміни клімату впливають на берегові лінії, а нові технології дозволяють видобувати ресурси з глибоководних зон, необхідне постійне оновлення практики делімітації та її адаптація до нових реалій.

Сучасні виклики у делімітації морських просторів:

З початку XXI століття проблематика делімітації набуває нових вимірів. По-перше, глобальні зміни клімату сприяють ерозії берегових ліній, що ускладнює фіксацію географічних орієнтирів. По-друге, розвиток глибоководного буріння загострює питання про межі континентального шельфу та права на ресурси. Також зростає кількість конфліктів у Південно-Китайському морі, де кілька держав одночасно претендують на спірні території.

Крім того, політична нестабільність у багатьох регіонах світу ускладнює двосторонні переговори, а рішення міжнародних судових органів не завжди визнаються всіма сторонами.

Джерела

1. Конвенція ООН з морського права від 10 грудня 1982 року.
2. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26 червня 1945 року.
3. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН 2625 (XXV) "Декларація про принципи міжнародного права".
4. Справа "Україна проти Румунії" (2009 р.). Міжнародний Суд ООН.
5. Справа "Бангладеш проти М'янми" (2012 р.). Міжнародний трибунал з морського права.
6. Справа "Нікарагуа проти Колумбії" (2012 р.). Міжнародний Суд ООН.
7. *Маланчук П. А.* Міжнародне право: загальна частина. Київ: КНЕУ, 2022. 272 с.
8. *Марценюк Т. О.* Міжнародне публічне право. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 304 с.
9. *Шипілов А. І., Анцупов А. Я.* Міжнародне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2021.
10. *Зеркаль О. В.* Делімітація морських просторів: теорія і практика. *Право України*. 2019. № 5. С. 85–94.
11. *Tanaka Y.* The International Law of the Sea. Cambridge University Press, 2019.
12. *Churchill R., Lowe A.* The Law of the Sea. Manchester University Press, 1999.